

ÍNDEX

1.-A MODE DE INTRODUCCIÓ

1.1.-ESTRUCTURA Y AMBIENTS

1.2.-EL BILINGÜISME

1.2.1.-L'extracció ideològica

1.2.2.-Els fets

1.2.3.-Recapitulació

1.3.-BILINGÜISME I DOGLÒSSIA

1.3.1.-L'escissió lingüística

2.-EL CONFLICTE LINGÜÍSTIC

2.1.-EL PROCÉS DE CASTELLANITZACIÓ

2.1.1.-L'altra cara del prestigi

2.1.2.-Aliances i antagonismes

2.1.3.-Característiques generals

2.2.-DIRECCIÓ DESCENDENT ESPONTÀNIA

2.2.1.-Introducció: imitació i distància

2.2.2.-Mobilitat i canvi lingüístic

2.2.3.-Falsa consciència

2.2.4.-Diferenciació i emulació. La moda

2.3.-DIFUSIÓ COACTIVA

3.-PRESSIONS I TIPUS DE RESPOSTA

3.1.-INTRODUCCIÓ: IN-GROUP I OUT-GROUP

3.2.-REPRESIÓ DEL CONFLICTE

3.2.1.-L'autoodi

3.2.2.-Idees generals

3.2.3.–*Els valencians fins*

3.3.–RECAPITULACIÓ: NEGACIÓ I CAMUFLATGE

4.–AVENTURES DE LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

4.1.–RENAIXENÇA O PUR CONSERVATISME?

4.2.–ANTINÒMIES, AMBIVALÈNCIES, JERARQUIES I COMPENSACIONS

4.2.1.–*Dissimetria i contradicció*

4.2.2.–*La llengua materna*

4.2.3.–*Llengua vernacle*

4.2.3.–*Llengua valenciana*

4.3.–QÜESTIÓ DE NOMS? RECAPITULACIÓ

4.3.1.–*Tabú verbal i prevaricació*

4.3.2.–*La duplicitat*

5.–RECAPITULACIÓ. UNA FALSA ESTRATÈGIA

7.– BIOGRAFIA

6.–OPINIÓ PERSONAL

A MODE DE INTRODUCCIÓ:

ESTRUCTURA Y AMBIENTS:

L'ús de dues llengües al País Valencià delata ben claramente un conflicte que només pot ésser enunciat i resolt acarant els problemes socials, econòmics i polítics implicats en la seua estructura. Descobrir i desarticular aquest mecanisme és la condició prèvia a tot intent de normalització cultural.

El conflicte emergeix de l'estructura mateixa de la nostra societat, i *no pot* així ésser correctament definit. Caldrà analitzar factors econòmics, socials i polítics, *més enllà* de les situacions o ambients específics que els individus viuen de manera immediata. Haurem de superar la dissociació entre el que experimentes com a inquietuds i el que ha d'ésser plantejat, i decidit, com a problemens. El conflicte és d'interés públic. Reconstruir-lo a base de juxtaposar o contraposar situacions microscòpiques d'índole subjectiva, fóra perfectament estèril. Vèncer la viciosa propensió a convertir el nostre conflicte lingüístic en un *dossier* inacabable d'anècdotes i de controvèrsies autobiogràfiques.

Un plantejament radical portaria a:

- localitzar aquells estrats que directament mantenen la producció cultural en castellà
- analitzar aquells mecanismes que, un cop engegats, fan globalment *vulnerable* la nostra societat a la castellanització.

EL BILINGÜISME:

El Presumpte bilingüisme dels valencians ha esdevingut un tópic.

El plet del bilingüisme és, sobretot, un plet fictici. Un plet que ja està resolt per davant a benefici d'una de les llengües en conflicte.

L'extracció ideològica:

No ens ha de sorprendre que les afirmacions de bilingüisme s'hagen produït sempre en l'idioma dominant, i que hagen estat justament castellanoparlants. El bilingüisme respon molt clarament al propòsit de donar un sentit absolut i definitiu al procés de castellanització de la nostra societat.

La significació social del bilingüisme, com a ressort ideològic, rau en el seu ús per a legitimar tota capitulació de l'idioma propi.

Formular el problema en termes de bilingüisme equival a ocultar els aspectes més centrals (dinàmics) del conflicte. És, sobretot, camuflar valoracions.

El bilingüista proclama un enfocament realista –apolític– del problema. Hom suposa que el bilingüisme, un cop establert, no és sols una situació estable, sinó també intrínsecament harmoniosa.

El bilingüista és essencialment ambigu i capciosament pacífic. No hi ha dubte que el seu disseny és d'establir una compatibilitat clarament jeràrquica entre tots dos idiomes.

Els fets:

El nostre pretés bilingüisme mai no ha estat un argument de les minories castellaneres de l'interior, ni menys encara dels immigrants castellanòfons. Invocar la valencianitat de les comarques de terra endins equival a córrer una cortina de fum sobre el vetader problema, i desviar l'assumpte del seu fons real.

L'estereotip del bilingüisme seria mantingut, de manera directa, *dins* i *pels* sectors castellanitzats de la nostra societat. Al capdavall, per aquells qui *podien* controlar la maquinària ideològica del país.

Recapitulació:

Ideològicament, el bilingüisme explica i alhora encobreix un mateix procés: el desplaçament d'un idioma per l'altre.

BILINGÜISME I DOGLÒSSIA:

L'escissió lingüística:

Diglòssia sense bilingüisme. Segons Fishman, aquesta situació es produeix quan dues o més comunitats són unides religiosament, políticament o econòmicament dins una sola unitat, malgrat les escissions socioculturals que les separen. En tal condicions, és possible que una d'aquestes comunitats –o ambdues– vulga mantenir–se culturalment diversificada, i que l'accés en aquest grup siga severament restringit. L'escissió lingüística pot marcar les fronteres de classe, i l'ús de dues llengües vindrà condicionat pel fet que una d'aquestes –adscribida a les classes superiors– arribe a ésser prevalent dins l'àrea d'expressió culta, és a dir: funcione com a llengua literària. Les classes inferiors hauran d'emprar, lògicament, l'idioma o varietat lingüística alta en aquest ús concret.

Teòricament, aquesta dualitat o escissió lingüística no comporta el desplaçament d'un idioma per l'altre, ja que la intercomunicació dels dos grups culturals és molt limitada. Així, la situació pot ésser, no conflictiva, sinó globalment estable.

Històricament, el fenomen de diglòssia sense bilingüisme s'ha produït al nostre país durant els segles XVI, XVII, XVIII i XIX. La situació de diglòssia i bilingüisme tendeix a difondre's actualment, gràcies a una eficaç política assimilacionista, sobretot dins la segona meitat del segle XX.

EL CONFLICTE LINGÜÍSTIC:

EL PROCÉS DE CASTELLANITZACIÓ:

El conflicte lingüístic ha estat, en conjunt, un procés de castellanització de la nostra societat.

L'ús literari del castellà no sempre ha reflectit fidelment l'extensió del seu ús real. Per exemple: sembla que, almenys durant el segle XVIII, les mateixes classes superiors, que mantenien aquest idioma com a llengua literària, feien un ús familiar i diari del català.

Podem dir, doncs, que el procés de castellanització literària, i el confinament del català dins l'àmbit d'expressió familiar, no suposà, en principi, el canvi lingüístic. Això és particularment evident pel que fa als estrats inferiors.

DIRECCIÓ HORIZONTAL I SELECTIVA:

Recepció del castellà:

Al llarg d'aquella etapa, la recepció del castellà es va produir dins un mateix estrat social: aristocràcia i alta clerecia.

La funció oculta és de crear distàncies i així conservar el poder de la minoria governant.

El poder crea la distància. Les diferències de llenguatge, i més clarament les diferències d'idioma, són un exemple important de distànciació dins les societats jeràrquicament estratificades.

L'altra cara del prestigi:

Poder *més* prestigi *igual a* autoritat.

Dos textos molt significatius: l'un del notari Marc Antoni Ortí, amb data del 1640; diu: Si en algun temps –i no tan antic que jo no l'haia alcançat– solia fer-se tan gran estimació de la llengua valenciana, que quant en les juntes de la ciutat, estaments i altres comunitats, algú dels valencians que es trobava en elles, se posava a parlar en castellà, tots els demés d'enfuriaven contra ell dient-li que parlàs en sa llengua. És ara tan al revés, que quasi en totes les juntes de parla el castellà.

Un altre text, bastant anterior, d'Onofre Almudèver (1561), que posava en guàrdia contra un gran engan que està demesadament estès en que s'han persuadit molts ignorants: que [llur llengua] és fala de vocables o freda en si, com sia veritat que és molt abundant i molt faceta.

Per a molts contemporanis d'Ortí, parlar castellà era ja una forma de guanyar prestigi: l'ús d'aquest idioma –llegim en la cita– conferia autoritat. La posició del castellà com a idioma de prestigi estava íntimament connectada amb l'estructura vigent de domini.

Aliances i antagonismes:

És ben conegut que la sobtada castellanització de l'estrar superior, en el segle XVI, fou efecte immediat de les Germanies (1520–1522). La guerra civil hauria de produir en la noblesa una reacció d'insolidaritat respecte al poble i d'agraïment a la monarquia. Aquesta situació es reflecteix en l'abandonament del català i en la identificació amb la política de Castella.

La castellanització de la noblesa no va oporarse, evidentment, sense resisatències internes.

El procés de castellanització de la noblesa sembla haver-se consumat a finals d'aquest segle. La fundació, pels jesuïtes, de la Universitat de Gandia (1548) i del Col·legi de *San Pablo* (1552) va implantar el castellà en l'educació d'aquell estament. Els nuclis intel·lectuals dominants –castellans o dubtosament castellanitzats– es van organitzar en diverses Acadèmies, com la de los Nocturnos (1591–1594), los Adoradores, etc., d'on serà generalment exclos el català. I els alts càrrecs de la jerarquia eclesiàstica van ésser sistemàticament ocupats p'forasters, el més destacat dels quals fou l'arquebisbe, virrei i capità general, Joan de Ribera (1553–1611), recentment canonitzat.

Característiques generals:

La situació durant aquesta etapa –i, bàsicament, també als segles XVII i XVIII– pot ésser, doncs, esbossada així:

- Una escissió lingüística al llarg de les línies de classe: el castellà serà usat per les classes superiors, mentre el català restarà adscrit a l'estament popular; i
- L'a vinculació del castellà a l'activitat literària i la correlativa plebeïtzació del català i de la literatura produïda en aquest idioma. Com és lògic, tal situació impedirà de fet l'emergència d'una literatura autènticament *popular*, en castellà, fins l'època present.

La instauració oficial del castellà dins l'activitat burocràtica i administrativa.

DIRECCIÓ DESCENDENT ESPONTÀNIA

Introducció: imitació i distància:

A mitjan segle XIX –una època de reestratificació de la societat valenciana–, el conflicte lingüístic es va reactivar, desplaçant-se verticalment.

El quadre social de la València del segle XIX va ésser presidit per un estrat –la *landed gentry* de la Restauració, catòlica, desprensiva i conservadora–. Aquest estrat superior –conveït en grup de referència dins el mecanisme de l'emulació– classes mitjanes, obrers i llauradors– imitarien; sobretot aquells qui miraven de pujar socialment.

L'adopció del castellà per un determinat estrat, engegant el mecanisme de l'emulació, produiria una nova ona d'imitacions a nivell inferior.

Mobilitat i canvi lingüístic:

Que l'ús ostentatori del castellà hauria de contribuir a fer pública una posició eminent dins l'escala social, sembla indubtable.

Passar d'una classe a una altra exigiria una integració cultural anticipada bastant problemàtica. L'individu que canviarà de llengua –tràmit ineludible per a pujar l'escala de prestigi– despertarà els recels d'aquells qui no

veuen amb bons ulls l'ingrés en llur domini cultural. I d'altra banda, provocarà la desconfiança d'aquells consocis d'*status* que no volen que deserte del seu propi domini.

Falsa consciència:

L'adopció d'un idioma sumptuari per part del estrats inferiors no solament podia deixar insatisfetes les necessitats *més reals* –la qual cosa és òvia–, sinó que, anivellant superficialment les diferències, podia impedir i, de fet, impedia un canvi efectiu de l'estructura social vigent, d'acord amb llurs propis interessos econòmics.

L'ús del castellà per part dels estrats inferiors podia ésser només un esforç desplaçat per a adquirir un *status* fictici: seria un cas flagrant de compensació per substitució.

Per a alguns individus de baix *status*, palat aquest idioma era un mitjà indirecte d'elevant-se dins l'escala de prestigi.

És un absurd piadós de voler explicar el comportament lingüístic al nostre país fent abstracció de les situacions de classe. Però fóra igualment absurd de creure que l'abandonament del català s'origina *només* en el simple mecanisme de la imitació.

Diferenciació i emulació. La moda:

La moda és un fenomen social fonamental canviant: el seu funcionament comporta una societat mòbil, estructurada en classes. El procés de castellanització de l'estament superior arriba a consumir-se totalment en el curt lapse d'uns lustres.

Diferenciació, per un costat, i *emulació*, per l'altre, són els rodaments indispensables en el mecanisme de la moda.

Els signes externs de classe seran imitats –adoptats– successivament pels estrats inferiors. Són, per tant, *fluids*, i s'orienten en sentit desdendent. I, en segon lloc, aquesta mateixa força expansiva, diríem, els fa inútils tan bon punt comencen a ésser generalitzats.

Conclusions importants. L'adopció d'aquells distintius, per part dels individus de nivells inferiors, tendiria a una *uniformització* externa entre classes. I això significa: 1) que les classes superiors han de buscar i alterar constantement les pautes de diferenciació, i 2) que el que en un moment donat d'aquest procés serveix com a criteri de distanciació, dins un determinat nivell social, pot no ésser vàlid a un altre nivell.

DIFUSIÓ COACTIVA:

Dins la segona meitat del segle XX, el canvi de llengua s'ha independitzat de la mobilitat social –que elhauria frenat– i ha desbordat tots el límits, gràcies als *mass media*. V.Badia Marín, quan afirmava: El fet incontrovertible és que la llengua oficial s'imposà inclús com a aspiració del poble, aspiració malentesa si acà, però aspiració, a la fi, d'obtenir la distinció d'home cultivat... No convé, puix, que caiguem en l'error d'estimar més la parla casolana, puix que moltes vegades, i salvant honorables excepcions, si la mantenen és perquè no han tingut ocasió d'abandonar-la...

PRESSIONS I TIPUS DE RESPOSTA:

INTRODUCCIÓ: IN-GROUP I OUT-GROUP:

Hi ha dues direccions o motivacions bàsiques en l'aprenentatge d'un segon idioma. Una motivació

instrumental i d'una altra d'integradora. La primera reflecteix una valoració utilitària, purament pràctica, de l'idioma en qüestió. Pensem, per exemple, en l'aprenentatge d'una llengua comercial per tal d'aconseguir un millorament econòmic. En aquest cas, és evident que el desig de conèixer un altre idioma no afecta gens l'identitat social i cultural de l'individu, el qual mantindrà probablement la seua anterior actitud respecte al seu grup lingüístic. L'ús instrumental d'un idioma funciona com a llengua literària dins un grup de llengua distinta. En ambdues situacions, la dualitat lingüística *no* implica la substitució.

En contrast, existeix una orientació integradora, la qual ens revelaria el propòsit d'incorporar-se a un altre grup social i lingüístic, abandonant el grup d'origen. En aquesta situació, hi haurà un conflicte entre les demandes –sistemes de valor i de conducta– relacionades amb cadascun dels grups.

REPRESISIÓ DEL CONFLICTE:

L'abandonament de l'idioma propi, produeix quasi sempre una identificació conflictiva. És a dir: una identificació que exigeix una opció incòmoda: la deslleialtat, més o menys conscient, respecte al grup social i cultural originari.

La seua pressió sol presentar-se en alguna d'aquestes formes característiques:

- Incapacitat per a veure el conflicte (L'individu s'inclina a tancar els ulls davant el problema)
- Minimització del conflicte (exclusió parcial del problema)
- Les evasives i el confusionisme (per exemple, la ideologia bilingüista)
- La pura apatia o confessió d'impotència.
- L'establiment d'una compatibilitat jeràrquica entre les demandes conflictives (per exemple, llengua materna, llengua vernacle).

L'autoodi:

Dins aquets conjunt de respostes, requereixen una major atenció el fenomen d'autoodi o d'identificació amb el grup dominant.

Kurt Lewin ha definit el sentiment d'autoodi con le sentiment de vergonya que pot tenir algú per posseir les qualitats que menysprea en el seu propi grup, ja siguen aquestes qualitats reals o imaginàries.

Idees generals:

En contrast amb el fenomen d'imitació –segons el qual l'individu s'integra externament a les pautes dominant–, l'autoodi t'e com a primer efecte la *identificació* amb els interessos culturals dels grups dirgents. L'individu arriba a estar manifestament d'acord amb els seus propis superiors, és a dir: a contemplar el seu propi grup a través dels ulls d'aquells.

La identificació amb el grup dominant condueix, naturalment, a una sensibilitat més aguda respecte a la pròpia inferioritat, i impulsa l'individu a repudiar aquelles característiques culturals i socials del grup al qual pertany.

Els valencians fins:

Un dels processos que impulsen dins la nostra societat el canvi d'idioma és aquest sentiment d'autoodi. Seria, però, inexacte de generalitzar aquest mecanisme a *tots* els estrats socials. Entenc que el fenomen d'autoodi està íntimament lligat al procés de mobilitat social i, el que fa al nostre país, ñes summament característic de les classes mitjanes *urbanes*.

L'autoodi no apareix: 1) ni entre els individus de la classe dominant, i 2) ni als estrats baixos de L'escala social, on sol existir una consciència lingüística bastant espontània.

Així, la submissió, d'una banda, es converteix en insolència d'una altra. Els valencians fins menyspreen els valencians baixos. En aquest fet, hem de veure L'indicador més exacte de la frustració i L'autoodi que pesen sobre el nostre país.

RECAPITULACIÓ: NEGACIÓ I CAMUFLATGE:

Tot pas cap a L'assimilació, és, en definitiva, una negació de cara al grup d'origen.

Les formes d'ajustament o de resposta significatives es tradueixen en tres actituds fonamentals:

- enfrontament al propi grup i integració en el grup dominant;
- reforçament dels vincles amb el propi grup i esfrotament al grup dominant; i
- L'apatia (repressió del conflicte).

AVENTURES DE LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA:

RENAIXENÇA O PUR CONSERVATISME?

En el segle XVI s'inicia al País Valencià una separació entre els nivells o circuits culturals que, convencionalment, designem popular i culte.

Quan la *Intelligentsia* renaixentista restaurava el català com a vehicle d'expressió culta, era molt lluny de pretendre una normalització lingüística al país. És notable, en aquest sentit, que L'*élite* intel·lectual e la restauració formàs part d'unes classes que acabaven precisament d'ecastellanitzar-se. Imputar als renaixentistes valencins aquella voluntat innovadora, ni que fos dins el terreny literari, seria un autèntic absurd i una estricta projecció nostra.

Quina va ésser doncs L'actitud dels renaixentistes valencians davant el procés de castellanització? Naturalment, la consagració ormal del bilingüisme per aquests sectors no era, al captavall, sinó una derivació específica, i plenament coherent, de llur perspectiva global, vull dir: de llur concepció d'un tipus de societat jeràrquicament organitzada.

ANTINÒMIES, AMBIVALÈNCIES, JERARQUIES I COMPENSACIONS:

Dissimetria i contradicció:

En una situació d'antagonisme, els sectors socials en nom i en benefici dels quals es fa una demanda, tendeixen a ésser reuïts al mínim, i els símbols de els representen són formulats en els termes més específics i particulars, dissociats de les situacions globals en què són realment subsumits.

Ho entendrem amb facilitat. Si prenen, per exemple, el símbol *català*, identifiquem un grup de més de sis milions de persones. Les demandes formulades en nom d'aqueix grup seran, no cal dir-ho, més peremptòries que si usem la contracció parroquial llengua valenciana, que englobaria dos milions escassos de persones.

La llengua materna:

Cap llengua no és materna de cap comunitat, per tal com tampoc és materna de cap comunitat, per tal com tampoc hi ha mares col·lectives. Les societats modernes són especialment complexes, i contenen individus que, per diverses causes, han estat criats en llengües diferents. Aixó encara és més notori a un país com el

nostre, on llengua materna té forçosament significats diferents segons els individus de que es tracte.

Els parlants de qualsevol idioma poden arribar a abandonar-lo, si ha esdevingut un objecte odiós.

La societat valenciana s'ha trobat en aqueix cas, i el fenomen de la substitució lingüística és un dels fets més importants de la nostra història contemporània. En aquestes condicions, el sector de persones per a les quals el català és llengua materna, va disminuint.

També és possible una altra contradicció molt important. La noció de la llengua materna deriva tot el seu encant del fet d'aparèixer vinculada al *milieu* domèstic-familiar de quan érem infants. Una llengua excusivament materna, en el sentit d'infantil, no seria per tota la vida, sinó que les persones haurien d'abandonar-la, junt amb les altres puerilitats, en accedir a l'edat adulta. La castellanització esdevinaria aleshores un indicador de maduresa.

Llengua vernacle:

Vernacle significa, en la seua aacceptació immediata, domèstic, familiar.

Segons la inspirada doctrina de Julián Marías, la majoria dels catalans habiten una casa de dos pisos: en el primer [el català], auquell en què es fa la vida quotidiana, passen moltes hores del dia i porten a terme aquelles operacions que són, alhora, més elementals i entranyables; però puguen amb tota freqüència i normalitat, moltes vegades al dia, al segon pis [el castellà] i, quan en això, *continuen estant a casa*.

Segons la Unesco, cal considerar llengua vernacle la llengua materna d'un grup dominat socialment per un altre que parla una llengua diferent. Hom adverteix tot seguir que no es vernacle la llengua d'una minoria d'un país quan és la llengua oficial d'un altre.

Busquets Bragulat ens explica per exemple que: tot allò que requereix facilitat d'expressió, intimitat o levació d'esperit, com la poesia, l'oració o la vida privada, troba el seu vehicle més adequat en el català. El castellà, en canvi, sembla més apte per a les activitats menys espirituals o grolleres, o sia: tot allò concernent al llenguatge tècnic o [que] requereix una àmplia difusió, com el comerç, la ciència o la vida oficial.

Els senyors Marías i Busquets, en suma, no creien que els àmbits dels idiomes fossen dos *nivells socials*, sinó dos *nivells psíquics* a l'interior de cada individu.

Salta a la vista que totes aquestes contraposicions donen denigratòries per llur mateix plantejament.

Llengua valenciana:

Recrudescència anacrònica del terme llengua valenciana. Aquesta denominació gratificaria els sentiments d'inferioritat dels valencians.

Ha cristal·litzat la doctrina del perill català.

Les obsessions cròniques del localisme valencià no han estat gratuïtes, però sí exagerades. La història contemporània desmenteix totalment l'existència d'un imperialisme català. Al contrari: és massa evident la quasi completa *insouciance* de Barcelona respecte al País Valencià. El localisme valencià s'ha covat a l'interior del País.

El localisme ha tingut un factor concomitant que era les tensions *internes* de la nostra societat. Tensions que l'han alimentat, d'altra banda, perquè es tractava de projectar cap enfora el nostre propi descontent.

El fet sospitós és que les persones que més conspícua han proclamat la independència de la llengua valenciana no han demostrat estimar-la prou per a donar-se la molèstia de normalitzar-la ni de dignificar-la en el seu ús dins la nostra societat. En efecte: els paladins més esforçats de la nostra independència lingüística són massa sovint membres destacats d'aquelles classes que han abandonat ostentosa L'idioma del país. ¿Per què defensen tan generosament L'idioma que ells mateixos menyspreen(?) I també: ¿por què fan només aquesta defensa supèrflua i no intenten altres mesures, que són més peremptòries(?)

Per a aquestes persones, el valencià és un dialecte, e el sentit denigratori de la paraula. No creuen que siga un idioma normal. Compredrem que si L'elevem improvisadament a la categoria de llengua, és tan sols a efectes defensius: per oposar-lo al català. Cal suposar que, si aqueste català no existia, al valencià no mereixeria mai L'apel·latiu de llengua.

En conseqüència: valencià i català no sols *han d'ésser* diferents sinó que també *han de trobar-se* permanentment a diferent nivell.

QÜESTIÓ DE NOMS? RECAPITULACIÓ:

El Català ha rebut, doncs, una sèrie de denominacions intercanviables: llengua materna, llengua venacle, llengua autòctona, etc. La qüestió és: són veritables sinònims?

D'una banda, llengua materna, vernacle, autòctona, etc., suggereixen una pauta vertical o jeràrquica. Català, en canvi, vol dir simplement un idioma determinat com els altres i al costat del altres: en un mateix pla.

Al País Valencià posem, encara designació: llengua valenciana i serveix poe a escindir psicològicament la nostra comunitat lingüística, eternitzant els desnivells i els anacronismes.

La confusió *actual* de la nostra ciència lingüística és prodigiosa.

Tabú verbal i prevaricació:

O bé el bilingüisme no és problema i el català ha d'ésser definitivament matern, vernacle i autòcton, o bé caldrà fonamentar L'edifici sencer damunt tota una altra base.

D'una banda hi ha hagut el sector que ha mantingut sempre la nostra independència idiomàtica, confusament relacionada amb el perill català. Ara: L'intent secessionista ha comptat amb la col·laboració decisiva de persones ben informades que havien usta més o menys normalment L'idioma. I aixó ens indica que L'autèntica qüestió no és pas la lluita entre la sana doctrina gramatical, d'una banda, i d'altra la ignorància i la desorientació. Las resistències són, sens dubte, més profundes.

La por instintiva al terme català es basa en la reacció de provocar entre les classes superiors. I diguem ho clarament: és de cara a aquestes classes, i *no* de cara al poble, que les inhibicions, la duplicitat i L'oportunisme son plenament intel·ligibles.

La duplicitat:

Es veu clarament en L'ús local del terme llengua valenciana. Allò que per a les classes superiors de la nostra societat és una clara maniobra defensiva, *no ho és pas* per als estrats inferiors, en què aqueix terme manté encara el seu significat purment designatiu i històric.

En L'ús corrent i majoritari, el terme valencià ha pres tot el seu sentit del contrast valencià–castelà que , com hem vist, h arribat a tenir caràcter conflictiu. En canvi, els estrats superiors –que segons aquell mateix contrast, parlaven L'idioma no–valència– han volgut desviar últimament el sentit originari, diluint les tensions

conflictives internes de la nostra societat i fabricant una oposició externa: valencià–català.

RECAPITULACIÓ. UNA FALSA ESTRATÈGIA:

Hi ha un malentés clarament explicable. La ideologia satisfeta ha ceat L'argument, tan controvertible, de la llengua materna. I ha volgut desconèixer que, si hi ha valencians que abandonen el català, és precisament *perquè* és llur llengua materna i el vincle més enèrgic que els lliga al grup originari del qual volen sortir. En vista d'aquesta realitata, és obvi que qualsevol vindicació popularment acceptable i eficaç del català al País Valencià hauria de formar part d'una visió prospectiva. I és exactament aqueixa vindicació prospectiva que tracten de frustrar els mites conciliadors i estacionaris de la llengua vernacla. El bilingüisme i la llengua materna.

Contratarem, d'altra banda, que L'ús d'una llengua estranya per part dels estrats inferiors, i com a estratègia de desdistanciament, *no pot resoldre* cap problema real, i *sí que impedeix*, en canvi, una presa de consciència de la pr`òpia situació cultural i econòmica. El petit burgés primerament, L'obrer i el llaurador més tard, paral·lelament a llur adopció d'un idioma que imaginem superior, arriben inconscientment a adoptar la perspectiva social de llurs models: la de llurs supeiors. El canvi de llengua, avui, és inseparable d'aquesta influència ideològica.

L'abandó de la llengua originària lhora que esconnecta L'individu del seu propi grup social i cultural, no li ofereix la contrapartida avantatjosa d'un ingrés objectiu dins els estrats socials més opulents. I és per aixó que la infiltració del castellà dins les capes populars produeix resultats contradictoris i imprevistos.

BIOGRAFIA:OPINIÓ PERSONAL:

En acabar de llegir aquest llibre, m'ha quedat ben clar el procés que ha sofrit el valencià al llarg del temps.

A estat molt bé el llibre, perquè es molt amé y fàcil de llegir. Estic d'acord amb les reflexions que fa el autor, es nota que ha estudiat el tema en profunditat i que sap del que parla.